

Informatienota voor de raad

Datum 1 december 2020

Onderwerp	Evaluatie beheersing eikenprocessierups 2020 en aanpak 2021
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder William Dogger

Informant W. de Jong

Afdeling Wijk en Beheermanagement

Telefoon -

Email W.de.Jong@zwolle.nl

Bijlagen 1. Vergelijk van de jaren 2019 en 2020

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De evaluatie van de eikenprocessierupsbeheersing van 2020 en de aanpak voor 2021.

Datum

1 december 2020

Inleiding

Ieder jaar informeren we u over de uitgevoerde aanpak van de beheersing van eikenprocessierups van dat jaar en nemen we u mee in de aanpak voor het volgende jaar. Het doel van de beheersing eikenprocessierups is om ervoor te zorgen dat bewoners minder last ervaren van de jeukende haren van de rups, waarbij we oog houden voor de biodiversiteit als (toekomstig) natuurlijke oplossing.

Kernboodschap

Uit de evaluatie van de beheersing van de eikenprocessierups 2020 blijkt dat de gehanteerde aanpak positieve resultaten boekt. Het aantal meldingen is fors minder dan in 2019, er zijn meer nesten/bomen bestreden, er is meer communicatie ingezet en we hebben meer kunnen aanpakken in 2020 met nagenoeg hetzelfde bedrag als het jaar ervoor. Dit zien wij vooral als resultaat van de gehanteerde aanpak. De aanpak betrof een mix aan maatregelen met oog voor behoud van de biodiversiteit en het verminderen van het aantal meldingen/klachten van bewoners.

Evaluatie eikenprocessierups (EPR) 2020 Zwolle

Gemeente Zwolle en ROVA hebben de EPR geëvalueerd. De belangrijkste conclusies zijn:

- Het aantal meldingen (650) is dit jaar met bijna 70% ten opzicht van 2019 teruggedrongen. Veel meldingen werden gemaakt op de digitale kaart. De meldingen via kaart en KCC verliepen goed. Er was geen hele duidelijke piek in het seizoen. Meldingen konden steeds tijdig vanuit de routes worden meegenomen. De meldingen zijn gemiddeld binnen 9 dagen na melding bestreden. De norm die hiervoor gesteld was, was 14 dagen. Een beperkt aantal meldingen hebben langer dan 14 dagen moeten wachten. In de meeste gevallen is er tijdig gecommuniceerd naar de bewoners.
- Het slim gebruik maken van data en GIS systemen. Door deze systemen vindt er maximale communicatie plaats tussen bewoners, gemeente en bestrijders. De informatie op de site en die verspreid is door communicatie heeft op voorhand veel vragen van bewoners weggehaald.
- Het werken in aangewezen aandachtroutes heeft zichzelf bewezen als effectieve methode. De routes waren schoon en er zijn geen meldingen over gekomen. De rupsen in de actieve routes zijn vaak weggezogen nog voordat ze überhaupt brandhaartjes hadden. Ook heeft de methode er toe geleid dat er minder rupsen zijn uitgevlogen die weer nieuwe eitjes hebben kunnen leggen voor volgend jaar. Daardoor kunnen we stellen dat er dit jaar niet alleen sprake was van beheersing, maar ook sprake is van bestrijding van de eikenprocessierups.
- Op een beperkt aantal plekken is gespoten met een biologisch bestrijdingsmiddel. Uit de monitoring kwam naar voren dat de preventieve aanpak goed heeft gewerkt dit jaar. Ongeveer 10% van de eikenbomen is preventief behandeld. De locaties waar gespoten is, zijn zorgvuldig afgewogen op de (potentiele) aanwezigheid van natuurwaarden. Als kans op nevenschade te groot is, dan wordt er niet gespoten. Anders dan de provinciale samenwerking voorschrijft (massale inzet), heeft Zwolle gekozen om beperkt te spuiten met biologische bestrijdingsmiddelen.
- Naast de methodes spuiten en zuigen is ingezet op het aantrekken van meer biodiversiteit om zo een betere natuurlijke bestrijding op gang te krijgen. Bermen zijn meer gefaseerd gemaaid, er zijn bollen gepland en er zijn nestkastjes uitgedeeld aan de stad.
- Er is flexibel ingespeeld op plekken waar onverhoopt veel plaagdruk was en of waar veel overlast plaatst vond. Het gaat hierbij om slechts enkele locaties, maar de dankbaarheid voor deze maatwerklocaties was groot. Ook biedt het huidige aanpak in combinatie met de kaart een goed medium om uit te kunnen leggen hoe de aanpak werkt. Dit leidt tot meer acceptatie en het besef dat de natuur de balans moet terugbrengen.
- Op de totale kosten bezien hebben we voor beheersing in 2020 €230.000,- uitgegeven. Ten opzichte van vorig jaar zijn we hierin veel effectiever geweest (meer kunnen aanpakken voor nagenoeg zelfde bedrag).

Datum 1 december 2020

Zwolse aanpak sluit aan op advies landelijk Kennisplatform EPR

Het landelijk Kennisplatform EPR heeft op 3 november 2020 een webinar verzorgd ter evaluatie van afgelopen jaar. Het landelijk Kennisplatform kwam met een aantal belangrijke conclusies en aanbevelingen:

- De rups is inheems diersoort. Het doel zal dus nooit zijn om het dier geheel uit te roeien. De aanpak moet gericht zijn op stabilisering van de plaagdruk en daarna beheersing.
- In de beheersing is het belangrijk om een mix van maatregelen te treffen. Zowel op gebied van stimuleren biodiversiteit, preventief en curatief.
- De maatschappij zal moeten leren leven met de aanwezigheid van de rups.
- Meer en meer zal de natuurlijke balans hersteld moeten worden door de randvoorwaarden daarvoor te scheppen (inrichting en beheer). Die balans komt met de lange adem en tegelijkertijd ook met draagvlak vanuit de gemeenschap.
- Goede regionale samenwerking is nodig om effectief te zijn in de beheersing.

Deze landelijke conclusies en aanbevelingen sluiten naadloos aan op de huidige aanpak van Zwolle. We treffen op basis van afgewogen risico's en plaagdruk verschillende bestrijdingsmethoden toe. Waar het kan sturen we al op ecologische beheersing en dit onderdeel zijn we aan het vergroten. Het beheer- en communicatieplan richt zich ook op bewustwording en een zekere mate van acceptatie van de rups.

Zwolse aanpak sluit aan bij provinciale samenwerking

Onze aanpak sluit aan bij de provinciale samenwerking. In de provinciale samenwerking is een aantal organisatorische adviezen geformuleerd die Zwolle ook heeft opgevolgd. Onze aanpak kijkt op het onderdeel preventieve bestrijding af op de provinciale aanpak. Met het oog op de biodiversiteit is Zwolle terughoudend in het veelvuldig inzetten van de preventieve bestrijdingsmiddel. Zwolle heeft meer dan andere gemeente gekozen voor een mix van maatregelen en weet daarmee een vergelijkbaar (en wellicht op lange termijn gezien effectiever effect) te realiseren.

Wij hebben een aantal essentiële onderdelen van onze aanpak gedeeld met de provincie. Dit betreft de terughoudendheid op preventieve bestrijding, het slim gebruik maken van data en GIS-systemen en het samenspel tussen bewoners, bestrijders en gemeente.

Aanpak eikenprocessierups 2020 continueren in 2021

In 2021 willen we de aanpak van 2020 continueren.

Financiën

De aanpak eikenprocessierups is in financiële zin aangemerkt in de risicoparagraaf. Vooraf is niet bekend hoe zwaar de plaagdruk wordt en welke financiële middelen nodig zijn. Om deze reden is er geen structureel budget in de begroting opgenomen. Dit betekent dat het melden van de benodigde middelen voor de aanpak van de eikenprocessierups via de BERAP verloopt.

Met de huidige beheersingsaanpak is een betere kostenraming vooraf te maken. Onderzocht wordt of het haalbaar is om in de Perspectievennota 2022 de kosten voor eikenprocessierupsbeheersing structureel op te nemen.

Communicatie

Deze raadsinformatienota wordt gecommuniceerd op de nieuwspagina Zwolle. Daarnaast is alle informatie over EPR te vinden op www.zwolle.nl/eikenprocessierups.

Openbaarheid

Deze raadsinformatienota is openbaar.

Datum 1 december 2020

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke

Datum 1 december 2020

Bijlage 1 Vergelijk van de jaren 2019 en 2020

2019	2020
Hoge plaagdruk 80% van de bomen.	Plaagdruk 70% van de bomen.
Op verschillende momenten kwamen eitjes uit.	Op verschillende momenten kwamen eitjes uit. En grondnesten.
Plaagdruk 3 keer groter als jaar daarvoor.	Is iets minder (naar schatting 10%) dan vorig jaar.
Sputen van 1.413 bomen met Xen tari	Sputen van 2.248 bomen (met Xen tari)
2.142 meldingen over EPR (24% over alle meldingen). Ruim 5 keer meer dan 2018.	Circa 650 meldingen totaal waarvan 445 meldingen via KCC. 600 meldingen waren op de digitale kaart zichtbaar.
Veel stress bij KCC / klachtenafhandeling.	Geen stress bij KCC / klachtenafhandeling
Ploegen rijden kris kras door de stad	Structuur door aandachtsroutes.
Halverwege het seizoen begonnen met aandachtsgebieden.	Vanaf begin (week 21) preventieve inzet op aandachtsroutes.
Weinig structuur in aanpak.	Structuur werkt efficiënt.
€ 214.000,-	€ 230.000,-

Tabel 1. Vergelijk aanpak 2019 met 2020